

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Харківського національного університету

мистецтв імені І.П. Котляревського

(протокол № 1 від 31 серпня 2021 року)

Уведено в дію наказом

№ 134-«З» від 01 вересня 2021 року

ПОЛОЖЕННЯ

про дуальну форму здобуття вищої освіти

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (далі – Положення) у Харківському національному університеті мистецтв імені І.П. Котляревського (далі – Університет) визначає порядок організації освітньої діяльності за дуальною формою навчання.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р.

1.3. Положення застосовується з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті мистецтв імені І. П. Котляревського, Положення про екзаменаційні комісії в Харківському національному університеті мистецтв імені І. П. Котляревського та інших актів, що стосуються регламентації освітнього процесу в Університеті.

1.4. Дуальна форма здобуття освіти передбачає здобуття освіти завдяки поєднанню навчання в Університеті з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (далі – Роботодавець) для набуття

певної кваліфікації на основі договору про навчання за дуальною формою здобуття освіти.

1.5. Дуальна форма здобуття освіти реалізує студентоцентрований підхід шляхом орієнтації на задоволення очікувань здобувачів вищої освіти щодо успішної роботи за фахом і спрямована на формування в них сучасних знань практичного характеру, умінь і навичок професійної діяльності та командної роботи на робочих місцях і у виробничому середовищі, підвищення готовності, полегшення та пришвидшення переходу випускників зі сфери освіти до трудової сфери, а також підвищення в цілому їх конкурентоспроможності на ринку праці.

1.6. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

координатор від Університету – працівник Університету, який відповідає за організацію дуальної форми здобуття вищої освіти та призначається ректором Університету за поданням декана факультету;

координатор від Роботодавця – призначений керівником підприємства працівник, який відповідає за забезпечення належної взаємодії між Роботодавцем й Університетом, виконання Роботодавцем узятих зобов'язань, організаційний супровід навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти;

куратор – педагогічний (науково-педагогічний) працівник Університету, який керує виконанням здобувачем індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття вищої освіти та призначається ректором Університету за поданням декана факультету;

наставник – призначений керівником Роботодавця працівник, який допомагає реалізовувати індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти на робочому місці відповідно до програми практичного навчання на робочому місці.

Інші терміни вживаються в значеннях, визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сфері освіти та праці.

1.7. Положення затверджується рішенням вченої ради Університету, вводиться в дію наказом ректора та підлягає оприлюдненню на сайті Університету.

II. РЕАЛІЗАЦІЯ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Рішення про запровадження дуальної форми здобуття вищої освіти затверджується вченою радою Університету за поданням вченої ради факультету.

2.2. Здобуття освіти за дуальною формою може бути організовано для спеціально сформованих груп або окремих здобувачів.

2.3. Реалізація освітньої програми за дуальною формою навчання здійснюється на засадах рівноправного партнерства Університету, Роботодавця та здобувача вищої освіти, закріплюється у двосторонньому договорі між Університетом і Роботодавцем про співпрацю; трудовому договорі між здобувачем вищої освіти й Роботодавцем; тристоронньому договорі між Університетом, Роботодавцем і здобувачем вищої освіти, а також регулюється цим Положенням.

2.4. Двосторонній договір між Університетом і Роботодавцем передбачає:
порядок відбору (набору) осіб для здобуття вищої освіти за дуальною формою;

перелік робочих місць, які Роботодавець може надати здобувачам вищої освіти;

порядок працевлаштування здобувача вищої освіти та оплати його праці під час навчання на робочому місці;

обсяг та очікувані результати навчання здобувача вищої освіти на робочому місці;

погоджений навчальний план за дуальною формою та графік чергування періодів теоретичного і практичного навчання, який відповідає потребам і можливостям Роботодавця та цілям підготовки;

зобов'язання Університету та Роботодавця щодо виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану на робочому місці;

порядок оцінювання результатів навчання, здобутих на робочому місці;

підготовку персоналу Роботодавця до наставництва;

інші питання, що обумовлені інтересами Університету та Роботодавця.

2.5. Трудовий договір між здобувачем вищої освіти й Роботодавцем укладається в межах періоду реалізації освітньої програми згідно із законодавством. Роботодавець може пропонувати особам, які здобувають освіту за дуальною формою, продовження (переукладання) трудового договору після завершення здобуття освіти.

2.6. Тресторонній договір між Університетом, Роботодавцем і здобувачем вищої освіти забезпечує реалізацію індивідуального навчального плану конкретного здобувача вищої освіти. Предметом трестороннього договору є взаємні права й зобов'язання Університету, Роботодавця та здобувача вищої освіти, що виникають у процесі досягнення запланованих результатів навчання, частина яких формується під час виконання здобувачем вищої освіти трудових обов'язків, тісно з ними пов'язана й обумовлена ними. При цьому Університет і Роботодавець співпрацюють у наданні освітньої послуги, а сумлінне виконання своїх зобов'язань здобувачем вищої освіти є необхідним для досягнення результату.

2.7. За дуальною формою навчання розробляється:

окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації освітньої програми й має відповідати вимогам щодо забезпечення належної тривалості практичного навчання, передбаченим для дуальної форми здобуття вищої освіти;

графік освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання в Університеті і на робочому місці;

відповідне методичне забезпечення освітніх компонентів.

2.8. Час практичного навчання на робочих місцях обліковується в кредитах ЄКТС і має становити від 25 до 60 відсотків від їх загального обсягу,

передбаченого навчальним планом, що складається за дуальною формою здобуття вищої освіти. Поділ загального часу навчання на періоди навчання, що відбувається в Університеті та на робочому місці, здійснюється відповідно до двостороннього договору. Поділ загального часу може передбачати:

модель поділеного дня, відповідно до якої кілька годин упродовж дня навчання відбувається в Університеті, решта – на робочому місці;

модель поділеного тижня, відповідно до якої кілька днів упродовж тижня навчання відбувається в Університеті, решта днів тижня – на робочому місці;

блочну модель, відповідно до якої навчання в Університеті та в Роботодавця чергуються блоками (декілька тижнів, місяців, семестр);

поєднання моделей.

2.9. На дуальну форму зараховуються (переводяться) здобувачі, які виявили особисте бажання та отримали письмову згоду Роботодавця.

2.10. У разі переведення здобувача вищої освіти, який навчається за іншою формою здобуття освіти, за його бажанням на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом Університет і Роботодавець, із яким укладено двосторонній договір про співпрацю, погоджують порядок відбору осіб на навчання за дуальною формою, забезпечуючи його прозорість. Переведення на дуальну форму здобуття освіти здійснюється до початку навчального семестру, або протягом 15 календарних днів від його початку відповідно до наказу ректора Університету.

Перелік пропозицій роботодавців щодо надання робочих місць для навчання за дуальною формою формується Університетом до початку навчального року й оприлюднюється на його офіційному сайті разом із вимогами до претендентів та порядком відбору претендентів. Здобувач вищої освіти може самостійно знайти робоче місце для навчання за дуальною формою та сприяти встановленню співпраці між Університетом і Роботодавцем для організації такого навчання. У такому разі вважається, що здобувач освіти пройшов процедуру відбору.

2.11. Після підтвердження Роботодавцем готовності забезпечити навчання на робочому місці конкретному здобувачеві здійснюється переведення здобувача на дуальну форму здобуття освіти. Підставами для такого переведення є заява здобувача або, у разі недосягнення ним повноліття, заява одного з батьків або інших законних представників.

2.12. Контроль виконання індивідуального навчального плану та оцінювання результатів навчання осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснює Університет спільно з Роботодавцем відповідно до цього Положення, а також Положення про організацію освітнього процесу та вимог освітньої програми.

2.13. Атестація осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюється відповідно до вимог освітньої програми. Двостороннім договором може бути передбачено введення до складу екзаменаційної комісії, що проводить атестацію здобувачів, представників Роботодавця.

2.14. Інформація про здобуття освіти за дуальною формою в разі завершення навчання за цією формою зазначається в додатку до диплома.

2.15. На координатора дуальної освіти від Університету покладаються такі обов'язки:

пошук та попередній відбір Роботодавців та робочих місць;

ініціювання та реалізація переговорного процесу з Роботодавцями щодо співпраці у впровадженні й реалізації дуальної форми здобуття освіти;

підготовка та узгодження двосторонніх та тристоронніх договорів;

організація обговорення із роботодавцями змісту відповідних освітніх програм та їх відповідності професійним стандартам та вимогам до майбутніх фахівців;

забезпечення неперервної комунікації між усіма сторонами для вирішення проблемних питань в організації навчання;

координування розроблення та узгодження програми навчання на робочих місцях;

проведення роз'яснювальної роботи зі здобувачами вищої освіти щодо особливостей та переваг дуальної форми;

проведення профорієнтаційної роботи з потенційними вступниками до Університету;

координування відбору осіб, які бажають перейти на дуальну форму;

координування розроблення індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти за дуальною формою;

координування роботи кураторів здобувачів освіти за дуальною формою;

проведення регулярних зустрічей із представниками Роботодавця, кураторами, організація зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти для оцінювання відповідності результатів навчання на робочих місцях цілям та вимогам освітньої програми, якості підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою;

участь в аналізі результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою, внесення пропозицій щодо поліпшення якості підготовки.

2.16. На куратора покладаються такі обов'язки:

складання індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти, внесення в разі потреби змін до нього та забезпечення поточного контролю за його виконанням;

підтримання постійної комунікації зі здобувачем вищої освіти та представниками Роботодавця (зокрема, наставником) із метою своєчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання індивідуального навчального плану в повному обсязі.

2.17. Діяльність Роботодавця передбачає:

внесення пропозицій щодо зміни змісту освітніх програм, навчальних планів, навчальних програм дисциплін і програм практичної підготовки, ініціювання розроблення нових освітніх програм, включаючи спеціалізовані, орієнтовані на підготовку фахівців для задоволення потреб Роботодавця;

призначення координатора дуальної освіти від Роботодавця для супроводу навчання на робочому місці та підтримки ефективної комунікації із Університетом;

призначення наставника для здобувача вищої освіти з числа найбільш досвідчених та кваліфікованих фахівців;

створення умов для підвищення професійного рівня наставників;

забезпечення здобувачів вищої освіти предметами та засобами праці;

проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти.

2.18. На координатора дуальної освіти від Роботодавця покладаються такі обов'язки:

координування узгодження (створення, перегляду та удосконалення) освітньої програми, що реалізується за дуальною формою здобуття освіти, та індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти;

участь у відборі здобувачів вищої освіти, які бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти за відповідними освітніми програмами;

супровід навчання здобувача вищої освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми та індивідуального навчального плану;

забезпечення неперервної комунікації із Університетом;

контроль за розподілом та своєчасним переміщенням здобувачів вищої освіти на робочі місця у структурних підрозділах Роботодавця;

участь в аналізі результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти, внесення пропозицій керівництву щодо поліпшення якості підготовки.

2.19. На наставника покладаються такі обов'язки:

сприяння адаптації здобувача вищої освіти у Роботодавця;

керування навчанням здобувача вищої освіти відповідно до програми практичного навчання на робочому місці та індивідуального навчального плану;

участь в оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти відповідно до програми практичного навчання на робочому місці спільно з представниками Університету.

2.20. Фінансування навчання за дуальною формою здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів юридичних (фізичних) осіб, суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законодавством України.